

muen, som ikke kunde være fri derfor, fordi de just ikke selv personlig kunne udføre Arbeidet. Fremdeles kunde jeg ligesom en æret foregaaende Raader nok være med til at foretage en Forandring i § 38 om de Kjørtler, som ydes til Hærens Tjeneste, saaledes at de ogsaa bleve leiede paa Statens Regning. Staten betaler dem jo alligevel, og da det i Almindelighed er fra Kjøbstæderne, det udgaar, kunde man saagtsom faae Befordring at leie. I Dørligt tror jeg som sagt, at Lovforslaget er saa folkeligt og frifundet, som Noget kan ønske, og naar vi ville, at Kommunerne skulle have Selvstændighed med Hensyn til deres Anliggender, bør vi ikke shyde det fra os, fordi vi mangle den kommunale Bæftatning, thi den kunne vi jo senere faae. Ganske vist kunde det være ønskeligt, om vi havde den, men jeg tror alligevel ikke, at vi skulle modsætte os Loven af den Grund. Jeg vil derfor anbefale, at Loven maa gaa igjennem, og jeg ønsker, at det Væsentligste af den maa blive vedtaget. Hvorvidt Snekastningsarbejde skulle lønnes eller ikke, maa vel bero paa, hvor stor Kredsen er, og hvormeget de have at bestille, thi der kan være stor Forskiel i saa Henseende. Sognene bliver jo inddelte i Snekastningskredse; en af disse kan være lille, en anden stor, en kan være nem, en anden besværlig, men det er jo ogsaa overladt til Sogneraadene at bestemme, hvem der skal lønnes, og hvem ikke. Jeg tror nok, at Lovforslaget siger saameget i den Retning, at vi godt kunne bruge det, som det er. Hvad der efter min Mening er den væsentligste Bæftelighed ved Loven, er at faae de Penge tilstede, som skulle bruges til Snekastningsdaglon og Kjørtelsbetaling, men der behøver ikke at ligge saa mange Penge hos Sogneraadene til dette Diemed, thi man kan jo for de Allerfleste af dem, der skulde have den største Betaling, give Afdrag i deres Kommuneafgift. Det er blot til Husmandene, der skal ydes Betaling. Vi arbejde jo hen til og ønske at lette Trykket paa Husmandene saameget som muligt, og her bliver det lettet for dem i en betydelig Grad, ikke alene derved, at de faae Betaling for Udførelsen af Snekastningsarbeidet, men Lovforslaget indeholder ogsaa, saavidt jeg husker, den Bestemmelse, at de ere fri for den Dag, de skulle gjøre om Sommeren, og dette kalder jeg en betydelig Lettelse. Naar vi ville arbejde hen til at lette det Tryk, der paa saa mange Maader hviler paa Husmandene, synes jeg, at det er et godt Strid i denne Retning, der her er betegnet. Der er imidlertid et Forhold, som kunde begrunde den væsentligste Anke imod Loven fra de ærede Oboeres Side, og som maasse er tilstede i høiere Grad hos dem end i Sylland, og det er, at der paa Derne er Mange, der eie store Eiendomme, af hvem man ikke kan faae nogen Indtægt efter Formue og Leilighed, medens dette ikke saa meget er Tilfældet i Sylland. Vi hørte imidlertid den samme Klage, dengang der var Tale om, at Betarbeidet skulde bortliciteres,

men vi faae tydelig nok, dengang det blev bortliciteret, hvor stor en Uligged der var kommen tilstede, førend det blev liciteret. Der var f. Ex. Steder, hvor en Favn Grus kun kostede 1 Rd., medens den paa andre Steder kostede 16 Rd., og det var en Uligged, hvorpaa der ikke kunde raades Bød paa nogen anden Maade end ved Licitation. Det Samme er ogsaa Tilfældet her. Den Maade, hvorpaa vi nu have Snekastningsarbejde og Blygtkjoertler ordnede, er endnu mere ulige, end det efter Lovforslaget vil blive, thi om der ogsaa er nogen Bæftelighed at overvinde her, saa er der meget større Bæfteligheder ved det Bæftaaende. Jeg skal slutte med det Ønske, at Lovforslaget maa yde Fremme og blive vedtaget i det Væsentligste, som det er forelagt.

Svuloffe: Jeg vidste nok, at det ærede Medlem for Viborg Amts Ake Balskreds (Kjøer) i det Hele taget var godt stemt for denne Lov eller dog for en Lov, med omtrent dette Indhold; men jeg har aldrig troet, at han vilde modtage den med en saa stor Beloville som den, hvormed han har udtalt sig for den. Det ærede Medlem veed ligesaa godt som vi Andre, at der i Loven er en stor Anstødssten, som det ærede Medlem er gaaet fuldkommen udenom, men som han ikke godt kan komme forbi, og det er, at vi mangle en kommunal Bæftatning. Der er desuden flere Anstødsstene, navnlig disse Forhold paa Jyden, men der er ogsaa saadanne Forhold i Sylland, og det glæder mig netop, at jeg kan sige det som Syde, at der er Forhold i Sylland, som gjøre Loven, saaledes som den er, næsten ubrugelig for os Syder. Dernæst udtalte det ærede Medlem, at der i Loven var en stor Bidde af kommunal Selvstændighed. Jeg vilde have ønsket, at det ærede Medlem havde paavist dette, at han vilde have sagt os: Der og der er der en Antydning af en større kommunal Selvstændighed end den, vi for nærværende Tid have; men det gjorde det ærede Medlem ikke, og jeg maa sige, at jeg ikke har kunnet finde Noget derom i Lovforslaget. Det forekommer mig, at Loven, saaledes som den her er indrettet, lægger tvingende Bæftand paa den kommunale Selvstændighed; den siger til Kommunerne: Saaledes skulle I gjøre. Loven sætter sine Hovedbestemmelser som Regler og siger til Kommunerne: Disse skulle I følge. Dersom det ærede Medlem vil være med til at vende dette Forhold om, altsaa gjøre Reglen til Undtagelse og Undtagelsen til Regel, saa kunde man maasse blive enig derom. D'Er. vide, at hidtil have Byrderne været fordelte efter en bestemt Norm i Kommunerne, og nu skal der med eet Slag ske den Forandring deri, at det Hele skal gaa over til at blive en personlig Byrde. Maa jeg spørge Dem, mine Herrer, hvem der høfter Fordel deraf, i alt Fald saa længe den kommunale Bæftatning endnu ikke er kommen tilstede? Det gjøre Godseierne og de større Hartkornseiere;